

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2017 - 2020

(waarin opgenomen het implementatieplan
Green Deal Duurzaam GWW 2.0)

al Duurzaam

Actieplan MVI 2017 - 2020

1. Administratieve gegevens

Organisatie	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Jaar	2017-2020
Contactpersoon	Ruby Neervoort (r.neervoort@hhnk.nl)

2. Aanleiding en achtergrond

Op 8 december 2016 hebben een groot aantal overheden (waaronder de waterschappen) en organisaties/instellingen belast met het uitvoeren van een publieke taak het 'Manifest Verantwoord Inkopen 2016 – 2020' (hierna: het Manifest MVI) ondertekend. Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) betekent dat bij de inkoop van producten, diensten en werken in alle fasen van het inkoopproces de effecten op people (mensen), planet (planeet/milieu) en profit/prosperity (winst/welvaart) worden meegenomen. Het is voor overheden een belangrijk instrument dat kan helpen duurzaamheidsambities te realiseren. Deze ambities kunnen onder andere betrekking hebben op het verminderen van CO2-emissies, de transitie naar een circulaire economie, het voorkomen van schendingen van mensenrechten in de (internationale) productieketen en social return. MVI kan ook bijdragen aan het behalen van specifieke lokale beleidsdoelen, zoals het stimuleren van bepaalde bedrijfstakken en het bevorderen van lokale werkgelegenheid.

Met dit Manifest willen Partijen de effectiviteit en de impact van MVI vergroten door een intensivering van de samenwerking tussen overheden om hun inkoopkracht en opdrachtgeverschap te versterken en MVI integraal in hun organisaties te bevorderen. Het Manifest MVI geeft in hoofdlijnen aan wat de gedeelde ambities van de ondertekende partijen zijn met betrekking tot MVI, deze zullen door ieder voor zich moeten worden vertaald naar een actieplan MVI met daarin specifieke doelstellingen voor beleid en praktijk, passend bij de individuele organisatie.

Op 17 januari 2017 is de Green Deal duurzaam GWW 2.0 ondertekend door ruim 60 partijen uit de sector (waaronder ook de waterschappen). De Green Deal heeft als ambitie om duurzaamheid in 2020 een integraal onderdeel te laten zijn van spoor-, grond-, water- en wegenbouw -projecten en borduurt verder voort op de Green Deal GWW uit 2013.

Het doel van de Green Deal is dat in 2020 in alle relevante GWW-projecten de Aanpak Duurzaam GWW wordt toegepast in planvorming, aanleg, aanbesteding, beheer en onderhoud.

Met het ondertekenen van de Green Deal verplichten de partijen zich om ieder jaar de acties te beschrijven waarmee zij een bijdrage leveren aan de gezamenlijke inzet en acties. Hiervoor kan desgewenst gebruik gemaakt worden van het Format Actiejaarplan dat door de Coördinatiegroep (samengesteld uit enkele van de ondertekende partijen) is opgesteld.

Met onderliggend actieplan geeft Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) invulling aan de actie uit het Manifest MVI en de actie uit de Green Deal duurzaam GWW 2.0. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het aangereikte Format waaraan we extra transitielijnen hebben toegevoegd om het document voor dit gezamenlijke gebruik geschikt te maken. De totale transitielijnen representeren het actieplan MVI.

Het Actieplan geeft weer welke ambities wij hebben als maatschappelijk verantwoorde overheid en hoe deze concreet zijn doorvertaald naar inzet en acties de komende jaren.

3. Het tot stand komen van het actieplan

3.1 MVI thema's en hun bedoelingen

In het actieplan MVI, dat door elke partij van het Manifest MVI wordt opgesteld, worden de concrete doelstellingen van de eigen organisatie opgenomen. Belangrijk binnen MVI is dat er rekening gehouden wordt met de sociale, ecologische en economische aspecten van duurzaamheid. Aan deze aspecten zijn specifieke thema's gekoppeld die gebruikt kunnen worden voor het opstellen van het actieplan.

Thema's	Toelichting
<i>Internationale sociale voorwaarden</i>	De internationale sociale voorwaarden richten zich op het bevorderen van de internationale arbeidsnormen, zoals het tegengaan van dwangarbeid, slavernij, kinderarbeid en discriminatie
<i>Social return</i>	Social return is een aanpak om meer werkgelegenheid te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
<i>Milieuvriendelijk inkopen</i>	Onder milieuvriendelijk inkopen worden 6 onderwerpen onderscheiden: <ul style="list-style-type: none"> • Energie en klimaatbewust inkopen • Gebruik milieuvriendelijke materialen en grondstoffen • Zuinig op water en bodem • Aandacht voor de leefomgeving • Zorg voor natuur, biodiversiteit en ruimte • Gezondheid en welzijn voorop • <i>Duurzaam GWW</i>
<i>Biobased inkopen</i>	In de Biobased Economy vervangen hernieuwbare grondstoffen fossiele grondstoffen.
<i>Circulair inkopen</i>	In de circulaire economie bestaat afval niet. Verspilling van grondstoffen wordt tegengegaan door de herbruikbaarheid van producten en materialen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren.
<i>Innovatiegericht inkopen</i>	De overheid kan de markt stimuleren om met innovatieve en unieke nieuwe oplossingen te komen om haar publieke taken beter te kunnen uitvoeren.
<i>Kansen voor MKB</i>	Het verbeteren van de toegang voor het MKB is één van de doelstellingen van de Aanbestedingswet 2012. Daarnaast is het inkopen bij (lokale) MKB-bedrijven in veel coalitie- of bestuursakkoorden een belangrijk beleidsdoel.

3.2 Organisatorische context

Een moderne overheidsorganisatie spant zich in om samen met maatschappelijke organisaties, bedrijven en burgers duurzame initiatieven mogelijk te maken. Als overheidsinstantie heeft HHNK maatschappelijke meerwaarde hoog in het vaandel staan. Eerder heeft HHNK zich al gecommitteerd aan ambities die maatschappelijke impact hebben. Deze eerdere afgesproken beleidstukken biedt de nodige houvast voor dit actieplan.

- *Visie op Maatschappelijk Verantwoorde Overheid (14.59236)*: In de visie Maatschappelijk verantwoorde overheid wordt een visie neergezet gebouwd op de drie pijlers: People, Planet en Profit. HHNK werkt met de richtlijn ISO 26000 voor het implementeren van Maatschappelijk Verantwoord Overheid in de organisatie.
- *Klimaat en energieprogramma (16.701365)*: Het klimaat en energieprogramma geeft de hoofdlijnen van onze strategie in de komende jaren weer om onze klimaat –en energiedoelstellingen te bereiken. Het programma focust op CO2-reductie en opwekken van duurzame energie.
- *Inkoop- en Aanbestedingsbeleid 2016 (16.70226)*: Inkoop- en Aanbestedingsbeleid wordt het Inkoopproces inzichtelijk en transparant gemaakt door de doelstellingen, uitgangspunten en kaders te schetsen waarbinnen Inkoop bij HHNK plaatsvindt.

Daarnaast heeft HHNK zich ook aan landelijke en regionale akkoorden verbonden om de maatschappelijk opgaven zo breed mogelijk binnen de organisatie op te pakken. Hieronder volgt een overzicht met de besluiten waaraan HHNK zich direct of indirect (via de Unie van Waterschappen) aan verbonden heeft:

- *Greendeals*: Green Deals zijn afspraken tussen de Rijksoverheid en andere partijen. Andere partijen zijn bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden. De Green Deal helpt om duurzame plannen uit te voeren ten aanzien van bijvoorbeeld energie, klimaat, water, grondstoffen, biodiversiteit, mobiliteit, biobased economy, bouw en voedsel. Met de ondertekening geven we aan dat we de intentie hebben om de afspraken na te komen. Het gaat om de volgende green deals:
 - Grootschalige energiefabriek
 - Duurzaam GWW 2.0
 - Grondstoffen terugwinnen:
 - Energie
 - Infranaatuur
- *Marktvisie 'waterschapsmarkt voor de toekomst- bouwstenen voor vernieuwing'*: ...ondertekend.. Deze visie stuurt aan op het hebben van meer focus op de maatschappelijke waarde van projecten
- *Sociale akkoord/Participatiewet*: Eind 2016 'huisvesten' wij volgens dat schema 3,3 fte aan participatiebanen; elk jaar komt daar 1,65 bij, totdat wij in 2023 in totaal 15 fte hebben gerealiseerd.
- *Groen kapitaal*: Als partner van de provincie Noord-Holland zetten we ons in voor behoud en herstel van biodiversiteit.

3.3 Indeling in thema's en hun bedoelingen

Het MVI-manifest geeft vrijheid voor de invulling van het actieplan. De verschillende thema's in het MVI manifest en de eerder gestelde ambities binnen HHNK vormen de basis voor de doelen binnen de transitielijnen. Er zijn

Actieplan MVI 2017 - 2020

gedurende het proces ook al heel veel concrete acties opgehaald. Indien de transitielijnen en bijbehorende doelen akkoord zijn vullen we de concrete acties (afgestemd met degene die ervoor verantwoordelijk is gaandeweg de tijd aan).

Transitielijn	Hoofdthema's
Van Kosten naar waarde	<ul style="list-style-type: none">• Partijen sturen op waardecreatie in projecten• Partijen belonen duurzame inspanning en duurzaam resultaat
Van reactief naar proactief	<ul style="list-style-type: none">• Partijen bevorderen het inzicht in en streven naar een proactieve duurzaamheidscultuur• Partijen dragen praktijkervaringen uit binnen het samenwerkingsverband• Partijen communiceren breed over de Green Deal en de successen• Innovatie gericht inkopen
Van uniek naar uniform	<ul style="list-style-type: none">• Partijen passen de Aanpak Duurzaam GWW toe in programma's en projecten• Partijen hanteren een uniform duurzaamheid instrumentarium• Partijen verankeren duurzaamheid integraal in hun bedrijfsprocessen
Van alleen naar samen	<ul style="list-style-type: none">• Partijen zoeken vroegtijdig samenwerking met stakeholders binnen de projecten• Partijen werken project overstijgend samen• Partijen organiseren samenwerkingen in de keten
Van economisch naar sociaal gestuurd opdrachtgeverschap	<ul style="list-style-type: none">• HHNK heeft oog voor de sociaal zwakkeren in de samenleving• Internationale sociale voorwaarden
Van energiegebruiken naar energieneutraal	<ul style="list-style-type: none">• Duurzame energieopwekking• Energie efficiency vergroten

[Organisatie geeft een beknopte toelichting waarom zij ondertekenen. Hierin geven zij antwoordt op vragen zoals; welke meerwaarde zij inzien van deze Green Deal, welke ambitie/doelen zij hebben om in de looptijd van de Green Deal te bereiken, hoe de meerwaarde wordt uitgedragen etc.]

4. Inzet en acties

Het MVI proces en daarmee het actieplan is een groeiproces. Het voorliggende plan is niet het definitieve volledige uitgewerkte plan, maar is een "stapsteen" naar het vormen van een maatschappelijk verantwoord inkopen en aanbesteden. Deze basis gaan we in 2017 verder uitdiepen/ aanvullen.

Transitielijn 1 - van **kosten** naar **waarde**

Partijen sturen op waardecreatie in projecten

Doelen 2020

- In de belangenafweging en ontwerp/-contractkeuzes van alle Duurzaam GWW-projecten vormen de kosten en maatschappelijke baten over de levensduur van een project een belangrijke aspect.
- Binnen projecten wordt bewust gekozen voor het investeren in de realisatie van ambities en het benutten van kansen die een maatschappelijke meerwaarde leveren die groter is dan het project.
- HHNK investeert consequent in kansrijke duurzame innovaties en geeft innovatieve producten en diensten de ruimte om zichzelf te bewijzen in de praktijk.
- HHNK spant zich in om successen uit innovatiepartnerschappen en proeftuinen snel breed toe te passen in projecten en uit te dragen als 'stand der techniek'
- HHNK is op de hoogte van duurzame innovaties in de GWW-sector en draagt bij aan het versnellen en verbreden van succesvolle producten en diensten.

[Ruimte voor aanvullingen door organisatie zelf in te vullen.]

Partijen belonen duurzame inspanning en duurzaam resultaat

Doelen 2020

- HHNK belooft op een eerlijke manier inspanningen voor Duurzaam GWW-projecten. HHNK neemt hiervoor passende prikkels op (onder meer selectie- en/of gunningscriteria).

Transitielijn 2 - van **reactief** naar **proactief**

Partijen bevorderen het inzicht in en streven naar een proactieve duurzaamheidscultuur

Doelen 2020

- HHNK heeft een heldere en concrete en tijdsgebonden duurzame ambitie die zij wil behalen. HHNK geeft periodiek inzicht in de mate waarin zij voldoen aan haar eigen ambitie en doelen.
- HHNK heeft een cultuur die ruimte biedt om verdere verduurzaming van GWW-projecten en de sector breed te stimuleren
- Het management van HHNK stuurt actief en frequent op het bewustzijn van duurzaam denken en de proactiviteit van duurzaam doen van haar medewerkers
- Binnen alle lagen van HHNK wordt proactief gewerkt met en volgens de principes van de Aanpak Duurzaam GWW. Medewerkers van HHNK hebben de kennis en kunde om de Aanpak Duurzaam GWW toe te passen in de projecten.

Partijen dragen praktijkervaringen uit binnen het samenwerkingsverband

Doelen 2020

- HHNK draagt proactief en frequent praktijkvoorbeelden en leerervaringen uit naar andere partijen in het samenwerkingsverband en inspireert anderen en haar eigen organisatie om continue te werken aan duurzame ontwikkeling.

Partijen communiceren breed over de Green Deal en de successen

Doelen 2020

- HHNK vervult een voorbeeldfunctie in haar eigen werkzaamheden en laat stakeholders, die niet werken volgens de Aanpak Duurzaam GWW, binnen haar projecten hiermee kennis maken.
- HHNK draagt actief bij aan kennisontwikkeling en –verspreiding op het gebied van duurzaamheid in de GWW-sector, onder andere via de Bouwcampus.

Innovatiegericht inkopen

Doelen 2020

HHNK moedigt, daar waar mogelijk, innovatiegericht Inkopen (en aanbesteden) aan. Bij innovatiegericht inkopen wordt gezocht naar een innovatieve oplossing of laat HHNK ruimte aan de Ondernemer om een innovatieve oplossing aan te bieden (Eigen Initiatief). Het kan bijvoorbeeld gaan om een volledig nieuwe innovatieve oplossing maar ook om de verdere ontwikkeling van de eigenschappen van een bestaand 'product'.

Transitielijn 3 - van **uniek** naar **uniform**

Partijen passen de Aanpak Duurzaam GWW toe in programma's en projecten

Doelen 2020

- HHNK past in alle relevante GWW-projecten de Aanpak Duurzaam GWW toe.
- HHNK monitort in welke en hoeveel projecten de Aanpak Duurzaam GWW wordt toegepast en wat de voortgang is.
- HHNK formuleert concrete duurzame doelstellingen in haar projecten.

Partijen hanteren een uniform duurzaamheidsinstrumentarium

Doelen 2020

- HHNK hanteert de instrumenten uit de Aanpak Duurzaam GWW in alle projectfasen van Duurzaam GWW-projecten
- HHNK draagt bij aan het doorontwikkelen van instrumenten gericht op het opschalen en versnellen van de verduurzaming van de projecten.
- HHNK draagt bij aan het vergroten van gebruiksvriendelijkheid, het verlagen van de regeldruk en het verbreden van de toepasbaarheid van instrumenten.

Partijen verankeren duurzaamheid integraal in hun bedrijfsprocessen

Doelen 2020

- HHNK integreert de processtappen en instrumenten vanuit Duurzaam GWW in de bedrijfsprocessen.
- HHNK zorgt dat duurzaamheid standaard onderdeel is van de keuzes en afwegingen die gemaakt worden in

alle lagen van HHNK. Het management vervult hierin een voorbeeldfunctie.

Transitielijn 4 - van **alleen** naar **samen**

Partijen zoeken vroegtijdig samenwerking met stakeholders binnen de projecten

Doelen 2020

- HHNK zoekt actief en vroegtijdig samenwerking binnen projecten met ondernemers, onderwijs- en onderzoekinstellingen, overheid en omgeving.
 - Duurzame ambities en kansen van betrokken stakeholders worden integraal afgewogen en indien mogelijk opgenomen in projecten.
-

Partijen werken projectoverstijgend samen

Doelen 2020

- Samen met partijen in samenwerkingsverband worden door HHNK knelpunten uit de praktijk besproken en opgelost.
-

Partijen organiseren samenwerkingen in de keten

Doelen 2020

- HHNK zoekt bij de uitwerking van Duurzaam GWW activiteiten, aansluiting bij bestaande succesvolle keteninitiatieven.
 - HHNK zoekt naar synergie door aansluiting te zoeken bij (gebieds-)ontwikkelingen en initiatieven die raakvlakken en overeenkomsten hebben met Duurzaam GWW. HHNK signaleert of raakvlakken leiden tot overlap en acteren wanneer hiervoor afstemming gewenst is.
-

Transitielijn 5 – van **economisch** naar **sociaal gestuurd opdrachtgeverschap**

HHNK heeft oog voor de sociaal zwakkeren in de samenleving

Doelen 2020

HHNK heeft oog voor de sociaal zwakkeren in de samenleving. Het stimuleert daarom, waar mogelijk en doelmatig, de participatie van arbeidsgehandicapten in het arbeidsproces.

Afhankelijk van de aard en de omvang van de opdracht zal worden onderzocht wat de mogelijkheden zijn om een specifieke overheidsopdracht voor te behouden aan sociale werkplaatsen en aan ondernemers die de maatschappelijke en professionele integratie van gehandicapten of kansarmen tot hoofddoel hebben. (1670226)

Internationale sociale voorwaarden

Doelen 2020

Werken, Leveringen en/of Diensten die onder niet aanvaardbare arbeidsomstandigheden (zoals kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie van werknemers, niet-betaling van leefbaar loon) tot stand komen of zijn gekomen worden geweerd (1670226)

Transitielijn 6 – van energiegebruiken naar energieneutraal

HHNK is actief op veel thema's voor verduurzaming. We zetten al jaren in op vermindering van afvalstromen en milieuvriendelijke verwerking. Ook houden we ons aan allerlei afspraken (en regelgeving) omtrent milieueffecten, bij de uitvoering van de waterschapstaken. Daarnaast zijn we al enkele jaren actief in het domein van de circulaire economie, en zullen we daar de komende jaren alleen maar meer op gaan inzetten.

Duurzame energieopwekking

Doelen 2020

- HHNK is in 2025 CO₂-neutraal, exclusief uitstoot veroorzaakt door veenweiden en baggerspecie
- HHNK wekt in 2020 minimaal 40% van zijn eigen energieverbruik duurzaam op. Daarnaast zijn we 100% energieneutraal in 2025